

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 309/2017-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. mája 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Lajosa Mészároša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., vedené pod spisovými značkami Rvp 13587/2015 až Rvp 13594/2015 a Rvp 14187/2015 až Rvp 14198/2015 vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie uzneseniami Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 2 Er 2270/2014 z 27. júla 2015 (Rvp 13587/2015), sp. zn. 2 Er 1725/2014 z 27. júla 2015 (Rvp 13588/2015), sp. zn. 2 Er 1722/2014 zo 17. apríla 2015 (Rvp 13589/2015), sp. zn. 2 Er 2145/2014 zo 16. apríla 2015 (Rvp 13590/2015), sp. zn. 2 Er 2141/2014 zo 17. apríla 2015 (Rvp 13591/2015), sp. zn. 2 Er 2133/2014 zo 17. apríla 2015 (Rvp 13592/2015), sp. zn. 2 Er 2132/2014 zo 16. apríla 2015 (Rvp 13593/2015), sp. zn. 2 Er 1724/2014 zo 16. apríla 2015 (Rvp 13594/2015), sp. zn. 2 Er 2018/2014 zo 14. apríla 2015 (Rvp 14187/2015), sp. zn. 2 Er 2134/2014 z 13. apríla 2015 (Rvp 14188/2015), sp. zn. 2 Er 2019/2014 z 15. apríla 2015 (Rvp 14189/2015), sp. zn. 2 Er 2142/2014 z 15. apríla 2015 (Rvp 14190/2015), sp. zn. 2 Er 2131/2014 z 15. apríla 2015 (Rvp 14191/2015), sp. zn. 2 Er 1720/2014 zo 17. apríla 2015 (Rvp 14192/2015), sp. zn. 2 Er 2136/2014 z 20. apríla

2015 (Rvp 14193/2015), sp. zn. 2 Er 1719/2014 zo 16. apríla 2015 (Rvp 14194/2015), sp. zn. 2 Er 2271/2014 z 13. apríla 2015 (Rvp 14195/2015), sp. zn. 2 Er 1721/2014 zo 14. apríla 2015 (Rvp 14196/2015), sp. zn. 2 Er 2139/2014 z 20. apríla 2015 (Rvp 14197/2015) a sp. zn. 2 Er 2140/2014 z 20. apríla 2015 (Rvp 14198/2015), ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 13587/2015 až sp. zn. Rvp 13594/2015 a sp. zn. Rvp 14187/2015 až sp. zn. Rvp 14198/2015 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 13587/2015.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli v priebehu roka 2015 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namietala porušenie čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a základného práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uzneseniami Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“) uvedenými v záhlaví tohto rozhodnutia (ďalej len „napadnuté uznesenia“), ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu.

Zo sťažností a z pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov a že v rámci tejto činnosti poskytla na základe zmlúv o úvere uzavretých s fyzickými osobami – dlžníkmi úvery, ktoré boli títo povinní vrátiť podľa podmienok dojednaných v úverových zmluvách. Vzhľadom na skutočnosť, že dlžníci dobrovoľne nepristúpili k úhrade svojich záväzkov, stali sa pohľadávky sťažovateľky splatnými. Na základe exekučných titulov (rozhodcovských rozsudkov, resp. notárskych zápisníc) boli v prospech sťažovateľky začaté exekučné konania, v priebehu ktorých okresný súd rozhodol o ich zastavení z dôvodu, že exekučné tituly nespĺňali podmienku materiálnej vykonateľnosti. Po podaní odvolaní sťažovateľkou Krajský súd v Banskej Bystrici svojimi uzneseniami rozhodnutia súdu prvého stupňa potvrdil.

Aj napriek uvedenému sa sťažovateľka na základe tých istých exekučných titulov ďalšími návrhmi na vykonanie exekúcií domáhala plnenia voči dlžníkom, preto ňou zvolený *„súdny exekútor... požiadal príslušný exekučný súd o vydanie poverenia“*.

Okresný súd však *„vôbec nerozhodol o návrhu sťažovateľa na vydanie poverenia“*, ale napadnutými uzneseniami exekučné konania podľa § 104 ods. 1 v spojení s § 159 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) zastavil, pretože pri skúmaní podmienok konania zistil procesnú prekážku, ktorú nemožno odstrániť. Proti týmto rozhodnutiam odvolanie nie je prípustné.

Sťažovateľka v predostretej argumentácii napáda právne závery vyplývajúce z rozhodovacej činnosti okresného súdu, ktorému vytýka ich nesprávnosť z hľadiska právneho posúdenia relevantných hmotnoprávných a procesnoprávných ustanovení príslušných právnych predpisov na predmetné exekučné konania sa vzťahujúcich a zároveň poskytuje ústavnému súdu ich vlastnú interpretáciu.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka v petite sťažností žiada, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, základného práva podľa čl. 47 charty, základného práva

podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru napadnutými uzneseniami okresného súdu, ktoré zruší a veci vráti okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľka zároveň žiada priznať primerané finančné zadost'učinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.A K spoločnému prerokovaniu vecí (bod 1 výroku tohto uznesenia)

Podľa § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

V zmysle § 166 ods. 1 CSP v záujme hospodárnosti konania súd spojí na spoločné konanie také veci, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých

istých strán. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 166 ods. 1 CSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností uvedených vo výrokovej časti tohto uznesenia, z ktorého je nepochybná právna a skutková súvislosť týchto sťažností, ako aj na totožnosť v osobe sťažovateľky a krajského súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd, uplatniac citované právne normy, tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

II.B K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených práv podľa ústavy, dohovoru, dodatkového protokolu a charty, ako aj ustanovení ústavy a dohovoru napadnutými uzneseniami okresného súdu (bod 2 výroku tohto uznesenia)

Sťažovateľka tvrdí, že napadnutými uzneseniami okresného súdu boli porušené ňou označené práva a ustanovenia. Podľa tvrdení sťažovateľky okresný súd vydal svoje rozhodnutia na základe nesprávneho právneho posúdenia vecí a s použitím nesprávnej aplikácie a interpretácie práva. Napadnutými uzneseniami malo podľa jej názoru dôjsť k ohrozeniu jej existujúcich pohľadávok. Sťažovateľka tiež namieta, že v napadnutých konaniach mala výrazne nevýhodné postavenie a súd s ňou zaobchádzali odlišne.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu a podobne aj práva na spravodlivé súdne konanie patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav vecí použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov, a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Okrem toho môže arbitrárnosť rozhodnutia všeobecného súdu vyplývať aj z ústavne nekonformného výkladu ustanovení právnych predpisov aplikovaných na prerokúvaný

skutkový prípad. Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré zo základných práv alebo slobôd. Právomoc ústavného súdu konštatovať porušenie základného práva účastníka konania pred všeobecným súdom na súdnu ochranu je založená v prípade, ak dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie všeobecného súdu je v rozpore s požiadavkou ústavne konformného výkladu právnych predpisov.

Po preskúmaní napadnutých uznesení ústavný súd konštatuje, že okresný súd sa všetkými pre rozhodnutie relevantnými skutkovými a právnymi otázkami zaoberal, a to v rozsahu potrebnom a dostatočnom na prijatie konečného záveru o potrebe zastavenia exekučných konaní. Po skutkovom zistení, že na základe totožného exekučného titulu vo veci rovnakých účastníkov už bolo okresným súdom v inom konaní právoplatne rozhodnuté (konania boli právoplatne zastavené z dôvodu vydania exekučného titulu na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky), okresný súd vyhodnotil, že ide o prekážku veci rozhodnutej (*res iudicata*), čo predstavuje nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť. Na takto zistený skutkový stav všeobecný súd aplikoval príslušné zákonné ustanovenia (§ 104 ods. 1 a § 159 ods. 3 OSP), ktoré vyložil a použil v súlade s ich znením, zmyslom a účelom.

Ústavný súd pripomína, že v zmysle svojej judikatúry právo na spravodlivé súdne konanie všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi vzťahujúcimi sa na konkrétne konanie (obdobne napr. II. ÚS 181/06). Teda ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03).

Ústavný súd uzatvára, že napadnuté rozhodnutia okresného súdu sú vnútorne logické, nie sú prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho súdu, rešpektujú zákonné požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia, nie sú arbitrárne a zrozumiteľným, preskúmateľným a dostatočným spôsobom dávajú odpoveď na otázku, prečo bolo potrebné príslušné exekučné konania zastaviť.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažností nezistil žiadne signály porušenia označených práv sťažovateľky, ktoré by po prípadnom prijatí sťažností na ďalšie konanie boli spôsobilé viesť k pozitívnemu výroku meritórneho rozhodnutia. Za týchto okolností bolo potrebné sťažnosti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnené už pri ich predbežnom prerokovaní, tak ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia (bod 2 výroku).

Keďže sťažnosti boli odmietnuté ako celok, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľky v nich uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. mája 2017